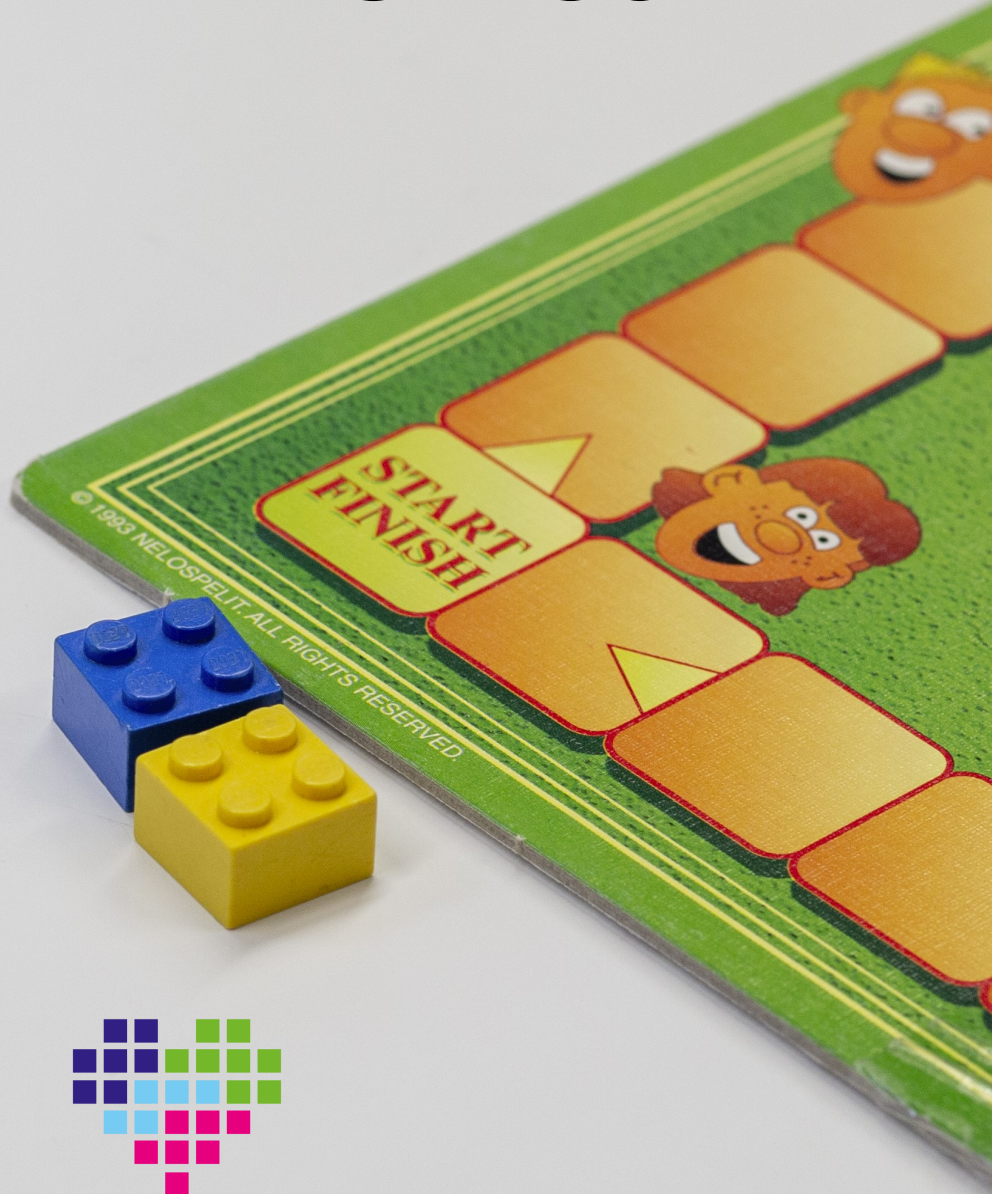

ARVIOINTIKERTOMUS 2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Tarkastuslautakunta

SISÄLLYSLUETTELO

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1 ULKOINEN VALVONTA.....	2
1.1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta.....	2
1.2 Ulkoisen valvonnan järjestäminen hyvinvointialueella.....	2
1.3 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
2 HYVINVOINTIALUEEN TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	4
2.1 Hyvinvointialueen valmistelu.....	4
2.2 Hyvinvointialueen henkilöstöasiat.....	5
3 HYVINVOINTIALUEEN TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	7
3.1 Hyvinvointialueen valmistelun rahoitus.....	7
3.2 Taloutta koskevien tavoitteiden asettaminen ja sitovuus.....	7
3.3 Tilinpäätöksen toteutuma 2022.....	8
4 TOIMINNAN ARVIOINTI.....	10
4.1 Valmistelutoimielimen toiminta.....	10
4.2 Toiminnan järjestäytyminen ja toimielinten perustaminen.....	10
4.3 Tieto- ja viestintätekniiikan (ICT) valmistelu.....	11
4.4 Henkilöstöhallinnon (HR) valmistelu.....	11
4.5 Palvelujen valmistelu ja järjestämisen tuki.....	12
4.6 Viestinnän valmistelu.....	13
4.7 Pelastustoimen valmistelu.....	14
4.8 Järjestämisvastuun siirron onnistuminen.....	15
5 YHTEENVETO VUODEN 2022 HAVAINNOISTA.....	16
6 ALLEKIRJOITUKSET.....	17

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Tarkastuslautakunta / Ulkoisen tarkastuksen yksikkö

Ulkoasu ja taitto: Ulkoisen tarkastuksen yksikkö
Kannen kuva: Hakunilan yhteisöotalo
Takakannen kuva: Hakunilan yhteisöotalo
Muut kuvat: Vakehyva, kuvapankki
Painopaikka: Vantaan Allservice Oy

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2022 voidaan pitää eräänlaisena taitekohtana, jossa hyvinvointialuevalmistelu saatettiin loppuun tai ainakin sille tasolle, että hyvinvointialue on valmis ottamaan vastaan sille laissa määritellyt tehtävät. Samana vuonna käytiin aluevaalit ja käynnistettiin uuden organisaation luottamustoimielinrakenne. Vuosi 2022 oli näin ollen myös tarkastuslautakunnan ensimmäinen ja tämä arviointikertomus on järjestyksessään tämän tarkastuslautakunnan toinen.

Vuoden 2023 alusta lukien vastuu Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä Etevan ja Kärkullan kuntayhtymien vastuut sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 19.4.2022 pidetyssä kokouksessa HUS-yhtymän perussopimuksen. HUS- yhtymä vastaa erillislain nojalla myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamisesta.

Tarkastuslautakunta keskittyi vuoden 2022 arviointityössään seuraamaan hyvinvointialuevalmistelun etenemistä kohti järjestämisvastuun siirtoa. Samalla pyrittiin kartoittamaan kokonaiskuva siitä, minkälaisista asetelmista hyvinvointialue lähtee tuottamaan palveluita, minkälainen palvelukysyntä hyvinvointialueellamme on nyt ja millainen se tulee olemaan. Vuoden 2022 arvioinnissa haluttiin myös seurata hieman toiminnan käynnistymisen jälkeistä aikaa ja vuoden 2023 ensimmäisiä tunnelmia järjestämisvastuun siirron jälkeen. Järjestämisvastuun siirron onnistumisen keskiössä olivat hyvinvointialueen kyky havaita mahdolliset riskit ajoissa ja hyvät ennakkosuunnitelmat riskien hallitsemiseksi.

Kokonaisuutena tarkasteltaessa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelutoimielin täytti sille asetetut tavoitteet ja valmistelussa päästiin vuoden 2022 loppuun mennessä siihen pisteeseen, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue oli valmis ottamaan vastaan sille laissa määritellyt tehtävät ja vastuut. Järjestämisvastuun siirto onnistui turvallisesti, mikä oli keskeisin tavoite.

Hyvinvointialueen valmisteluorganisaation palveluksessa työskenteli vuoden 2022 lopussa keskimäärin 63 työntekijää, mikä lisäksi valmistelua toteuttivat luovuttavien organisaatioiden työntekijät omien toimiansa ohella. Resursseja täydennettiin myös ostopalveluin. Uuden 4300 henkilön organisaation rakentaminen lyhyessä ajassa oli suuri ponnistus, josta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelutoimielin suoriutui erittäin hyvin.

Tarkastuslautakunnan puolesta haluan kiittää kaikkia hyvinvointialuevalmisteluun osallistuneita ja kaikkia niitä tahoja, jotka mahdollistivat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan arviointivuonna 2022.

Mika Niikko

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. ULKOINEN VALVONTA

1.1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Vantaan- ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävänä on lain hyvinvointialueesta 125§ mukaisesti valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyyttä talouden tasapainotuksen kannalta.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta valvoo myös, että hyvinvointialuelain 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi sekä julkaisee yhteenvedon sidonnaisuuksista hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Vuoden 2022 aikana alkoi valmistelutoimielimen tehtävien siirto hyvinvointialuevaalien jälkeen järjestäytyneille luottamustoimielimille ja näin käynnistyi 13 jäsenen tarkastuslautakunnan ensimmäinen toimintavuosi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosille 2022–2025 , varsinaiset jäsenet ja varajäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Mika Niikko (ps, puheenjohtaja.)	Toni Eskelinen (ps.)
Ulla Kaukola (sd, varapuheenjohtaja)	Teija Toivonen (sd.)
Jan-Peter Sjöroos (r.)	Jan-Erik Eklöf (r.)
Loviisa Kaartokallio (kd.)	Marja Salonius (kd.)
Marjo Koistinen (kok.)	Irina Alanne (kok.)
Markku Pyykkölä (kok.)	Janne Koskinen (kok.)
Matilda Stirkinen (sd.)	Johanna Hristov (sd.)
Ranbir Sodhi (sd.)	Mika Oja (sd.)
Ritva Bäckström (vas.)	Tuija Husari (vas.)
Sami Kanerva (kok.)	Pekka Äikäs (kok.)
Tia Seppänen (vihr.)	Jaana Carlenius (vihr.)
Vaula Norrena (vihr.)	Tytti Villanen (vihr.)
Tuukka Saimen (ps.) (20.12.2022 asti), Timo Valtonen (ps.) (20.12.2022 alkaen)	Timo Valtonen (ps.) (20.12.2022 asti), Aki Mäkipernaa (ps.) (20.12.2022 alkaen)

1.2 Ulkoisen valvonnan järjestäminen hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen ulkoisen valvonnan järjestelmän muodostavat tarkastuslautakunta ja ulkoisen tarkastuksen yksikkö sekä tilintarkastaja. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomaksi.

Tilintarkastus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut vuonna 2022 BDO Audiator Oy:n JHT, HT Minna Ainasvuori. Tilintarkastusta on hankittu noin neljä päivää vuonna 2022.

Tilintarkastajan tehtävät

Lain hyvinvointialueesta 126 §:n mukaan aluevaltuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajaan sovelletaan hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Lain hyvinvointialueesta 127 §:n mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastajan on tarkastettava:

- onko hyvinvointialueen hallintoa hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti;
- antavatko hyvinvointialueen tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös sekä toimintakertomus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikean ja riittävän kuvan hyvinvointialueen tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
- ovatko hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annetut tiedot oikeita;
- onko hyvinvointialueen sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö

Tarkastuslautakunnan alainen tarkastuspäällikkö aloitti virassaan marraskuun 2022 alussa. Tarkastuslautakunnan sihteerijä ja asianhallintapalveluihin on saatu täydentävää henkilöstöresurssia laki- ja päätöspalveluista. Tarkastuslautakunnan esittelijänä on toiminut tarkastuspäällikkö Aleksii Paananen ja sihteerinä hallinnon asiantuntija Anni Siirola.

Sidonnaisuuksien seuranta

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta on pyydetty ilmoitusvelvollisia tekemään ilmoitus sidonnaisuuksista viimeistään 7.5.2022. Sidonnaisuusilmoitusten tekemisestä on tiedotettu ensimmäisen kerran maaliskuussa 2022 sekä ohjeistettu ilmoitusvelvollisia ilmoituksen täyttämistä. Määräaikaan mennessä saapuneet sidonnaisuusilmoitukset on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 30.5.2022 ja viety edelleen tiedoksi aluevaltuustolle 21.6.2022. Sidonnaisuusilmoituksia on täydennetty vuoden 2023 aikana. Sidonnaisuusilmoituksia koskevat muutokset tuodaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle säännöllisesti. Tiedot sidonnaisuuksista viedään valtuustolle vähintään kerran vuodessa.

1.3 Tarkastuslautakunnan toiminta arviointivuonna 2022

Tarkastuslautakunnan toiminta käynnistyi kevätkaudella 8.4.2022 järjestäytymiskokouksella ja edelleen vuoden 2021 arviointikertomuksen laadinnalla ja jatkui syyskaudella arviointiohjelman valmistelulla sekä valmistelusta vastaavien viranhaltijoiden kuulemisilla. Tarkastuslautakunnan laatima vuoden 2021 arviointikertomus käsiteltiin aluevaltuustossa 21.6.2022. Toimenpideselvitys hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen ja huomioiden pohjalta on käsitelty aluevaltuustossa 27.9.2022. Vuoden 2022 arviointiohjelma hyväksyttiin tarkastuslautakunnassa 15.11.2022. Arviointivuotta 2022 koskevia arviointikokouksia jatkettiin keväeseen 2023, koska arviointivuosi poikkeaa kalenterivuodesta.

Arviointivuoden 2022 kokouksiin tarkastuslautakunta kokoontui 12 kertaa. Tarkastuslautakunnan arviointi perustui arviointikokouksissa saatuihin selostuksiin, talousarvio- ja tilinpäätösmateriaaliin sekä muihin arvioinnin kannalta tärkeiksi katsottuihin asiakirjoihin.

Arviointivuoden 2022 kokousajat ja aiheet taulukoituna

Ajankohta	Keskeinen kokoussisältö
15.6.2022	Arviointisuunnitelman 2022 valmistelu
31.8.2022	Tarkastuspäällikön viran täyttäminen
28.9.2022	ICT-valmistelujohtajan kuuleminen
24.10.2022	Henkilöstöjohtajan kuuleminen
15.11.2022	Tarkastuslautakunnan talousarvio 2023
14.12.2022	Palvelujen valmistelujohtajan kuuleminen
11.1.2023	Valtuuston puheenjohtajiston tapaaminen
15.2.2023	Viestinnän johdon kuuleminen
15.3.2023	Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johdon kuuleminen
5.4.2023	Hyvinvointialueen johdon kuuleminen
19.4.2023	Arviointikertomuksen valmistelu
17.5.2023	Arviointikertomuksen hyväksyminen

2. HYVINVOINTIALUEEN TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

2.1 Hyvinvointialueen valmistelu

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin kokoontui ensi kertaa elokuussa 2021. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävänä oli valmistella sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen siirtymistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ennen alkuvuonna 2022 toimintansa aloittavaa aluehallintoa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen ensimmäisessä kokouksessa väliaikainen valmistelutoimielin järjestäytyi ja hyväksyi toimeenpanolain vaatimat toimenpiteet, kuten työjärjestyksen, valmisteluvirkojen perustamisen sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen järjestäytymisestä ilmoittamisen. Valmistelutyön toteuttamiseksi väliaikainen valmistelutoimielin päätti perustaa hallintovalmistelujohtajan sekä talous-, ICT-, HR-, sote-palvelujen järjestämisen, hankinta-, viestintä- ja pelastuslaitoksen valmistelujohtajan määräaikaiset virat, jotka voivat jatkaa enintään vuoden 2023 loppuun asti. Nämä valmistelujohtajat saivat ottaa valmistelu- ja tukihenkilöstöä määräaikaiseen työsopimussuhteeseen vuoden 2022 loppuun saakka sekä tehdä hankintapäätöksiä, joiden määräaika päättyi viimeistään vuoden 2022 lopussa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaationa toimi Vantaan kaupunki, jonka kautta järjestettiin tarvittavat hallinto- ja tukipalvelut, kuten talous- ja henkilöstöpalvelut sekä ICT-palvelut. Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön edustajat nimettiin ja väliaikainen valmistelutoimielin tekee heidän kanssaan yhteistyötä henkilöstöä koskeissa päätöksissä.

Hyvinvointialueen erityispiirteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue otti vastuulleen alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisen Vantaan ja Keravan kaupungeilta sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta 1.1.2023. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, on yksi Suomen 21 hyvinvointialueesta ja se palvelee Vantaan ja Keravan noin 275 000 asukasta.

Hyvinvointialue on tiheästi asuttua lentokenttäaluetta. Väestömäärän ennustetaan kasvavan yhdeksän prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Alueen väestörakenne on nuori, mutta 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa lähivuosina merkittävästi. Ulkomaalaistaustaisia on maan suurin osuus. Sairastavuus on maan pienimpiä. Asunnottomuus, päihteet ja nuorisotyöttömyys ovat alueen erityishaasteita. (THL, 2021.) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pelastuspalveluista vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, joka vastaa myös Keski-Uusimaan hyvinvointialueen pelastuspalveluista. Asukkaita pelastuslaitoksen alueella on yhteensä noin 478 000.

Asukasmäärän lisääntymisen rinnalla asukkaiden palvelutarpeiden lisääntyminen sekä väestön ikääntyminen ja monimuotoistuminen ovat lisänneet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kysyntää. Hintojen nousu on näkynyt kasvaneina kustannuksina sekä omassa toiminnassa että ostopalveluntuottajien hinnankorotuksina.

Uudenmaan erillISRatkaisun mukaisesti Uudellamaalla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu on Vantaan ja Keravan, Keski-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueilla sekä Helsingin kaupungilla. Lisäksi erikoissairaanhoidon järjestämisestä vastaa HUS-yhtymä (laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021 4 §). Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelut tuotetaan monituottajamallilla. Tällä hetkellä järjestämisvastuullisten palveluista noin kolmasosa tuotetaan ostopalveluna ja noin kolmasosan kustannuksista muodostaa HUS-yhtymältä hankittava erikoissairaanhoido.

Hyvinvointialuevalmistelun keskeisin tavoite oli varmistaa järjestämisvastuun turvallinen siirtyminen 1.1.2023 sekä palvelujen jatkuvuuden että henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen arvot ja strategia

Hyvinvointialueesta annetun lain § 41 mukaan hyvinvointialueella tulee olla strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen hyvinvointialuestrategia vuosille 2023–2025 valmisteltiin vuoden 2022 aikana. Strategian laadintaprosessi aikataulutettiin siten, että uusi aluevaltuusto pääsi osallistumaan mahdollisimman varhaisesta vaiheesta strategian muodostamiseen.

Strategian näkökulmien ja tavoitteiden valmistelu ajoitettiin niin, että keskeiset pitkän aikavälin strategiset linjaukset pystyttiin huomioimaan jo vuoden 2023 talousarvion laadinnassa strategialuonnoksen pohjalta.

Strategia-asiakirjan mukaan strategian valmistelu toteutettiin vuoropuhelussa eri sidosryhmien kanssa. Näkemyksiä hyvinvointialueen tavoitteisiin, arvoihin ja missioon kerättiin kevään 2022 aikana henkilöstöltä, asukkailta ja aluevaltuutetuilta osallisuuden eri menetelmiä hyödyntäen (kyselyt, työpajat, haastattelut).

Kevään 2022 aikana aluevaltuutetut osallistuivat arvojen, mission eli perustehtävän ja strategian näkökulmien sekä tavoitteiden yhteiskehittämiseen: työn tuloksena tiivistyi ehdotus hyvinvointialueen strategian näkökulmiksi sekä lista valtuutettujen tunnistamista tavoiteaiheista. Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä hyvinvointialueen valmisteluhenkilöstön osallistuminen hyvinvointialueen arvojen ja mission eli perustehtävän muotoiluun oli laajaa, kun yli 600 organisaatioiden edustajaa vastasi näitä koskevaan kyselyyn. Asukkaiden ja järjestöjen näkökulmia kartoitettiin kyselyllä, joka keräsi yli 1 000 vastausta.

Toimialojen ja palvelualueiden johtoryhmien jäsenten osallistuminen työpajatyöskentelyyn sekä virtuaaliseen yhteiskehittämiseen tuotti strategian näkökulmista johdettuja tavoite-ehdotuksia. Aluevaltuustoryhmillä oli mahdollisuus kommentoida yllä mainituista prosesseista koostettuja strategian arvo-, missio- ja tavoiteluonnoksia kesä-heinäkuussa 2022. Työ jatkui aluevaltuuston talous- ja strategiaseminaarissa syyskuun alussa, jolloin työstettiin myös hyvinvointialueen visiota ja palvelulupausta.

Syksyn 2022 aikana jaostoilla, lautakunnilla ja vaikuttamistoimielimillä oli hallintosäännön mukaisesti mahdollisuus antaa lausuntonsa strategialuonnoksesta. Syksyllä 2022 jatkui strategian viimeistely yhdessä luottamushenkilöiden kanssa. Aluehallitus asetti strategian valmistelun tueksi hyvinvointialuestrategian neuvottelukunnan, jonka tehtävänä oli tukea valmistelua. Sote-toimialojen ja pelastuslaitoksen toimijat osallistuivat strategian valmisteluun prosessin aikana hyvinvointialueen valmisteluorganisaation vastatessa kokonaisuuden toteutumisesta. Laajasti osallistavan valmisteluprosessin tavoitteena oli saada aikaan yhdessä muotoiltu ja elävä strategia, joka on helppo ymmärtää ja viestiä eteenpäin.

Päätös strategiaprosessin käynnistämisestä tehtiin aluehallituksessa 15.3. ja strategia hyväksyttiin aluevaltuustossa 22.11.2022. Strategian toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle vuosittain. Strategia konkretisoituu ja sitä toimeenpannaan talousarvion yhteydessä valmisteltavien sitovien tavoitteiden kautta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategian 2023 näkökulmat ovat:

- Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta
- Parannamme palveluja
- Arvostamme henkilöstöämme
- Toimimme yhdessä
- Huolehdimme kestävästä taloudesta

Oikeudenmukaisuus

- Kohtaamme asiakkaat arvostavasti ja yksilölliset tarpeet huomioiden
- Meillä on selkeät toimintamallit, jotka edistävät asiakkaiden ja työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua
- Johtaminen on oikeudenmukaista, tasapuolista ja ammattitaitoista
- Toimintamme on yhdenvertaista, tasa-arvoista, asiakaslähtöistä, avointa ja läpinäkyvää

Vastuullisuus

- Kehitämme osaamistamme jatkuvasti ja perustamme toimintamme tutkittuun tietoon
- Teemme aina parhaamme asiakkaan hyvinvoinnin eteen
- Kannamme vastuun päivittäisestä työstämme ja arvostamme toistemme osaamista
- Toimimme kustannustehokkaasti
- Kannamme vastuun ympäristöstä
- Toimintamme on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä

Rohkeus

- Arvioimme toimintaamme aktiivisesti ja haemme yhdessä ratkaisuja tunnistettuihin haasteisiin
- Kannustamme henkilöstöä uusiin avauksiin ja tuemme innovatiivista kehittämistoimintaa
- Uudistamme rohkeasti toimintaa yhdessä asukkaiden, järjestöjen ja yritysten kanssa ennakoiden palvelutarpeiden muutoksia
- Tartumme ennakkoluulottomasti toimintaympäristön muutosten tuomiin mahdollisuuksiin

Vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly sitovia toiminnallisia tai taloudellisia tavoitteita. Tarkastuslautakunta perustaa arviointinsa yleisesti määriteltyihin hyvinvointialuevalmistelua ja järjestämisvastuun siirtoa koskevien tavoitteiden toteutumien tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointiin.

2.2. Hyvinvointialueen henkilöstöasiat

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä vuonna 2022 oli 63 henkilöä. Liikkeenluovutuksen jälkeen hyvinvointialueen työntekijämäärä oli vuonna 2023 noin 4800 henkilöä. Seuraavalla sivulla on kuvattu henkilöstösiirtosuunnitelmaan asetetut tavoitteet ja tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumista ja tehdyistä toimenpiteistä.

Siirtyvä henkilöstö ja yhteistoiminta

Turvallinen siirtymä, työn jatkuvuus ja arjen sujuvuus ovat turvattu. Ehtovertailu on tehty ja henkilöstön palvelussuhteen ehdot ovat pääosin selvät, palkkaharmonisoinnin osalta työ on edelleen kesken. Liikkeenluovutuksen edellytykset toteutuivat. Yhteistoiminnan ja työsuojelun yhteistoiminnan rakenteiden luonti- ja kuvaustyö käynnistyi, mutta ei vielä valmistunut vuonna 2022. Työsuojelu- ja työympäristösopimus 1.6.2023 lukien on hyväksytty aluehallituksessa 23.2.2023.

Johtaminen, toimintakulttuuri ja rekrytointi

Haluttu toimintakulttuuri on tunnistettu ja siihen liittyviä tavoitteita on asetettu. Hyvinvointialueella toimitaan yhteisin johtamisen tavoin ja esihenkilöille tarjoutuu mahdollisuus kasvaa johtajina, ja erikoistua johtamiseen. Hyvinvointialueen henkilöstökoulutukset on käynnistetty. Toimenpiteitä organisaatiossa on tehty sen edistämiseksi, että henkilöstö voi luottaa työnantajaan, sekä yhteiset lupaukset ja toimintatavat ja yhdenvertaisuus toteutuu. Työnantajaan kohdistuvan luottamuksen ja yhdenvertaisuuden toteutuminen sekä houkuttelevuus työpaikkana ja työnantajana voidaan arvioida paremmin vasta myöhemmässä vaiheessa.

Työvoiman saatavuus

Suunnitelman laatiminen työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja keinojen kehittäminen on aloitettu. Työnantajakuvan kehittämistyö on alkanut ja jatkuu edelleen.

Työnantajan pitovoima

Pitovoimainen ja haluttu työnantaja - pitovoimatekijät on määritelty osittain, työ jatkuu hyvinvointialueen käynnistyttyä. Palkkaus- ja palkitseminen sekä tehtävänkuvien kehittyminen, työtyytyväisyys/työn ilo, henkilöstön osallisuus, toimivat HR-käytännöt, osaamisen ja kyvykkyyksien johtaminen ja tuki, henkilöstökokemuksen parantaminen voidaan arvioida vasta myöhemmässä vaiheessa. Tiekartta henkilöstöetujen määrittelylle, palkkausjärjestelmien uudistamiselle ja palkkojen harmonisoinnille on suunnitelmavaiheessa. Henkilöstöetuja on otettu käyttöön alkuvuoden 2023 aikana.

Muutosjohtaminen, -valmennukset ja henkilöstöviestintä

Turvallinen muutos, työn jatkuvuus ja arjen sujuvuus toteutui. Henkilöstö sai ajantasaisia ja oikeaa tietoa muutoksesta, sen etenemisestä ja pääsi suunnitelmallisesti osallistumaan, mutta henkilöstöviestintä olisi voinut olla monikanavaisempaa valmistelun alkuvaiheessa. Johdon ja esihenkilöiden tuki arjen sujuvuuden mahdollistajana toteutuu pääosin. Johdon ja esihenkilöiden muutosjohtamisen ja valmentavan johtajuuden valmiudet kehittyvät ja hyvinvointialueen kehittämishankkeet (Tulevaisuuden sotekeskus) kytkeytyvät hyvin muutoksen etenemiseen ja tukevat tavoitteiden saavuttamista.

Henkilöstöhallinnon suunnittelu, analytiikka, tiedolla johtaminen ja järjestelmät

Määrällinen ja laadullinen henkilöstösuunnittelu perustuu pääosin tietoon, mutta henkilöstöhallinnon järjestelmän kehittämistyö on edelleen kesken. Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän, HR-työpöydän, käyttöönotto viivästyi suunnitellusta. Tämä vaikuttaa myös tavoiteltuun lisäarvon tuottamiseen palvelutuotantoon sekä henkilöstöressurssitiedon tuottamiseen johtamisen tueksi strategisella, taktisella ja operatiivisella tasolla. Henkilöstömäärä suhteessa (asiakasmäärät, mitoitus, osaaminen) toteutuu, mutta haasteet työvoiman saatavuutta koskien on tunnistettu. Tilannekuvaa henkilöstövoimavarojen johtamisesta sekä valtakunnallisen että hyvinvointialueen päätöksenteon tueksi on luotu. Pitkän aikavälin tavoite: kuvailevasta analytiikasta kohti ennakoivaa ja ohjaavaa analytiikkaa on mahdollista saavuttaa, jos tarvittavat järjestelmät saadaan käyttöön.

Henkilöstöhallinnon toiminnot, rakenteet ja prosessit

Henkilöstövoimavarojen johtaminen perustuu tietoon soveltuvin osin, tietoperustainen henkilöstöhallintopalvelu tuottaa lisäarvoa palvelutuotannolle täysipainoisesti vasta kun henkilöstötietojärjestelmät on otettu täysipainoisesti käyttöön. Henkilöstöhallinnon tietojohdamisen kokonaisuutta on suunniteltu ja se on osittaisessa toteutuksessa. Henkilöstöhallinnon prosesseja ja palveluja on suunniteltu yhdessä siirtyvän henkilöstöhallinnon henkilöstön kanssa palvelemaan perustehtävää, visiota ja hyvinvointialueen strategiaa ja henkilöstön palvelussuhteen ehdot ovat pääosin selvät. Liikkeenluovutuksen edellytykset toteutuivat. Henkilöstö tiesi pääosin ennakoivasti aikataulut ja mitä järjestämisvastuun siirtoa koskevassa prosessissa tapahtuu. Työn jatkuvuus ja arjen sujuvuus turvattiin. Turvallinen järjestämisvastuun siirto osana henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmaa tullaan arvioimaan tarkastuslautakunnassa myöhemmin.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilinpäätöksessä esitettyyn näkemykseen siitä, että henkilöstön saatavuus ja riittävyys ovat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella palvelukyvyyn suurin haaste.

3. HYVINVOINTIALUEEN TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

3.1 Hyvinvointialueen valmistelun rahoitus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelurahoitus jakautui valtion myöntämään yleiskatteelliseen perusrahoitukseen ja ICT-muutostöihin kohdennettuun rahoitukseen. Valtionavustuspäätösten mukaisesti määrärahaa sai käyttää hyvinvointialueiden perustamiseen, toimintaan ja väliaikaisten valmistelutoimielinten kustannuksiin. Yleiskatteellinen perusrahoitus on käytettävissä 31.12.2023 saakka ja ICT-rahoitus 31.12.2025 saakka.

Toiminta rahoitettiin valtion myöntämällä, vuosien 2021 ja 2022 aikana maksetuilla valtionavustuksilla. Hyvinvointialuevalmisteluun käytettävissä oleva määräraha oli tilikaudella 2022 kokonaisuudessaan noin 26,4 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2022 toteutuneet toimintakulut olivat yhteensä noin 20,5 milj. euroa.

Talousarvion laadintavaiheessa joulukuussa 2021 arvioitiin rahoituksen olevan vuodelle 2022 noin 2,1 milj. euroa. Hyväksytyssä talousarvioesityksessä käsiteltiin vain hyvinvointialueiden yleiskatteellista valmistelurahoitusta ja sen käyttöä. Vuoden 2022 talousarviossa väliaikainen valmistelutoimielin varautui järjestämisvastuun siirtoon ja varasi valmisteluun resurssit voimakkaammalla panostuksella, kuin mihin nyt arvioitu valmistelurahoitus riittäisi. Toimintakulujen arvioitiin olevan vuodelle 2022 noin 5,4 milj. euroa yleiskatteellisen rahoituksen osalta. Hyvinvointialueen talousarvio esitettiin noin 3,2 milj. euroa alijäämäisenä vuodelle 2022.

Valtioneuvoston asetuksella avattiin 13.9.2021 haku ICT-valmistelurahoitukseen, mutta koska tätä rahoituspäätöstä ei oltu vielä tehty eikä myönnettävään rahoituksen suuruudesta ollut vielä luotettavaa arviota, jouduttiin talousarvio ICT-muutuskustannusten osalta tuomaan päätöksentekoon vasta myöhemmässä vaiheessa. Valmistelutoimielin esitti, että ministeriöissä tarkastellaan rahoituksen tarvetta niin pian kuin mahdollista ja hyvinvointialueelle myönnetään tarvittava rahoitus, jotta järjestämisvastuun turvallinen siirto varmistetaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö päätti myöntää päätöksellään 20.12.2021 VN/27027/2021 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle hankeavustuksena yhteensä 7,7 milj. euroa valtionavustusta hyvinvointialueiden perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen yhteydessä toteutettavan tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietojärjestelmien muutoksen valmisteluun, suunnitteluun ja toteutukseen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue haki em. rahoitusta 44,1 milj. euroa, joten saatu valtionavustus kattoi 17,2 % arvioiduista ICT-järjestelmien muutostöiden kustannuksista. Valmistelutoimielin haki päätökseen muutosta, mutta muutosta ei myönnetty. Elokuussa 2022 Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi uudessa rahoitushaussa päätöksellään VN/16809/20222 ICT- muutuskustannuksiin avustusta vielä 7,5 milj. euroa lisää.

Tarkastuslautakunnan selvityksen mukaan toteutuneita ICT-kustannuksia ei ole eritelty tilinpäätöksessä, eikä myöskään talousarviota vuoden 2022 ICT-muutuskustannuksista ei ole tuotu päätöksentekoon.

3.2 Taloutta koskevien tavoitteiden asettaminen

Tilikauden 2022 rahoitus muodostui pääsääntöisesti seuraavista eristä:

- Tilikaudella 2021 maksettu, käyttämättä jäänyt valtion myöntämä valmistelurahoitus 1, 0 milj. euroa momenteilta 28.89.30 (VM) ja 28.70.05 (STM)
- Tilikaudella 2022 maksettu valtion myöntämä valmistelurahoitus 25, 4 milj. euroa momenteilta 28.89.30 (VM) ja 28.70.05 (STM)
- Lisäksi joulukuun 1. päivänä 2022 maksettu hyvinvointialueiden rahoituslain 37 § mukainen erä 50 % valtion rahoituksen tammikuun 2023 maksuerästä 79 231 010,53 euroa (momentti 28.89.31), jonka tarkoituksena oli turvata hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen ja varmistaa maksuvalmius heti alkuvuodesta 2023. Tämä on merkitty taseeseen saaduiksi ennakoiksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2022 talousarvion valmistelun aikaan ei tiedetty tarkasti tulevaisuuden valmistelurahoituksen suuruutta, mikä näkyi vajavaisena talousarviona. Lopullinen rahoitus oli kuitenkin riittävä ja hyvinvointialueen valmistelevat tehtävät saatiin pääosin hoidettua.

Rahoituksen muodostuminen 2022	Euroa
Tilikaudella 2021 maksettu, käyttämättä jäänyt valtion myöntämä valmistelurahoitus	1 021 985,00
Tilikaudella 2022 maksettu valtion myöntämä valmistelurahoitus	25 353 857,92
2022 käytettävissä ollut valtion myöntämä valmistelurahoitus yhteensä	26 375 842,92
Tilinpäätöksen mukaiset vuonna 2022 toteutuneet toimintakulut	-20 578 474,21
Tilikaudelle 2023 siirtyvä, v. 2022 käyttämättä jäänyt valtion myöntämä valmistelurahoitus	5 797 368,71

Talous- ja strategiavalmistelun tavoite oli strategiaan ja päätöksentekoon perustuvan talousarvion ja -suunnitelman laatiminen vuosille 2023–2026 sekä hyvinvointialueen taloudenpidon käynnistäminen. Valmistelukokonaisuuden keskeiset osa-alueet olivat talous- ja strategiasuunnittelu, rahoitustoimi, maksuliikenne ja likviditeetin hallinta, osto- ja myyntireskontra sekä asiakasmaksujen määrittely ja laskutus.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoitteet toteutuivat pääosin. Lisärahoitus turvasi toiminnan jatkuvuuden. Kirjanpito- ja maksuliikennejärjestelmän käyttöönotto viivästyi hieman suunnitellusta ja talouden seurantajärjestelmän käyttöönotto on edelleen kesken.

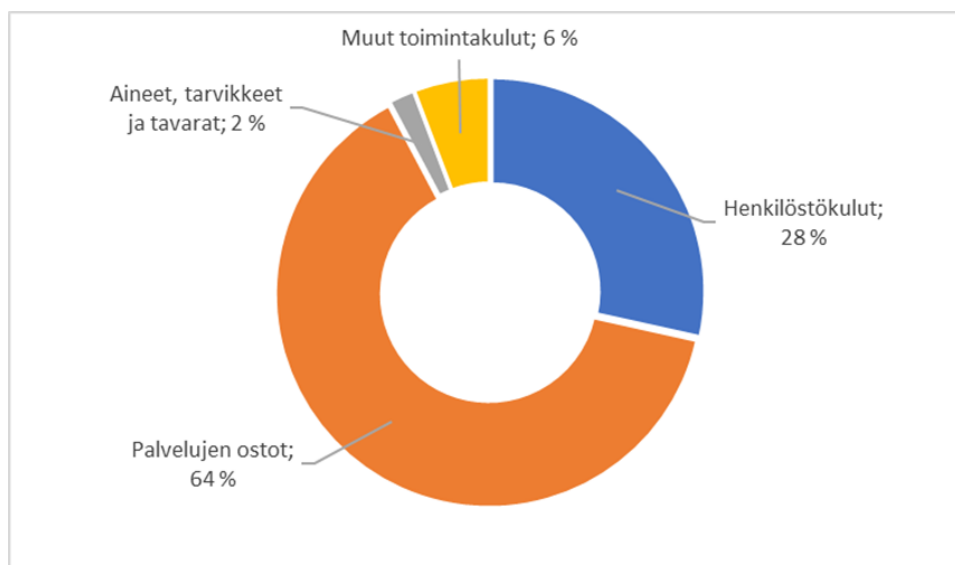
3.3. Tilinpäätöksen toteutuma 2022

Tilinpäätöksen tuloslaskelman mukaan vuoden 2022 toimintatuotot tilinpäätössiirtojen jälkeen olivat pyöristettynä 20,6 milj. euroa ja toimintakulut 20,6 milj. euroa. Toimintakate vähäisten rahoituskulujen jälkeen oli nolla. Toimintakulujen suurin osuus muodostui palvelujen ostoista (13,1 milj. euroa).

Suurimmat asiantuntijapalvelujen ostot koostuivat Sofigate Oy:n tietohallinnon konsulttipalveluista (3,7 milj. euroa), Vantaan kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnan integraatioista (3,4 milj. euroa), Deloitte Consulting Oy konsulttipalveluostosta (2,0 milj. euroa), CGI Suomi Oy:n taloushallinnon ratkaisusta (1,7 milj. euroa), Sarastia Oy:n palkkahallinnon järjestelmästä (1,3 milj. euroa) ja Fujitsu Finland Oy:n taloushallinnon projektista (1,0 milj. euroa).

Henkilöstökulujen osuus oli 5,8 milj. euroa. Maksuvalmius oli erittäin hyvä saadusta ennakosta johtuen.

Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2022

Hyvinvointialueen investoinnit ja lainakanta

Tilikauden 2022 merkittävimmät investointimenot (0,9 milj. euroa) muodostuivat Vantti Tilapalvelut Oy:n liiketoimintakaupasta ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakekaupasta. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n liiketoimintakaupan sopimuskokonaisuus (0,45 milj. euroa) koostui ateria- ja puhtauspalvelujen liiketoimintakauppasopimuksesta ja henkilöstönsiirtosopimuksesta. Vantaan kaupungin omistamat Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakekaupan arvo oli niin ikään 0,45 milj. euroa. Tilikauden 2022 aikana toteutui myös osakemerkintöjen maksut Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy:n ja Sarastia Oy:n osakkeista. Korottomia velkoja taseeseen sisältyy 91,0 milj. euroa.

Tuloslaskema 2022

Toimintatuotot	
Tuet ja avustukset	20 599 071,92
Muut toimintatuotot	2 688,75
Toimintakulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	5 052 648,65
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	695 664,99
Muut henkilösivukulut	108 447,05
Palvelujen ostot	13 128 040,16
Aineet tarvikkeet tavarat	408 008,19
Muut toimintakulut	1 185 665,17
Toimintakate	23 286,46
Rahoitustuotot ja kulut	
Korkotuotot	1 211,68
Korkokulut	24 498,14
	-23 286,46
Vuosikate	0,00
Tilikauden tulos	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00

Rahoituslaskelma 2022

Toiminnan rahavirta	0,00
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-908 592,22
Toiminnan ja investointien rahavirta	-908 592,22
Rahoituksen rahavirta	
Oman pääoman muutokset	0,00
Saamisten muutos	-1 972 953,12
Korottomien velkojen muutos	91 234 840,78
Rahoituksen rahavirta	89 261 887,66
Rahavarojen muutos	88 353 295,44
Rahavarojen muutos	88 353 295,44
Rahavarat 31.12.	89 600 281,39
Rahavarat 1.1.	1 246 985,95
Rahavarat 1.7.	0,00

Tase 2022

VASTAAVAA	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Ennakkomaksut	
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	902 082,22
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	6 530,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Saamiset	
Lyhytaikaiset saamiset	
Muut saamiset	2 048 585,66
Rahat ja pankkisaamiset	89 600 281,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	92 557 479,27
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	0,00
VIERAS PÄÄOMA	
Lyhytaikainen	
Saadut ennakot	85 033 797,75
Ostovelat	5 835 666,45
Muut velat	225 455,64
Siirtovelat	1 462 559,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	92 557 479,27

4. TOIMINNAN ARVIOINTI

4.1 Valmistelutoimielimen toiminta

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävänä oli valmistella Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta, palvelujen järjestämisen ja tuottamisen turvallista siirtymää, laadukkaiden sote-palvelujen toteutumista sekä demokratiaa. Valmistelutyötä tehtiin yhdessä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Väliaikainen valmistelutoimielin koostui Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen viranhaltijoista ja jatkoi toimintaansa alkuvuoteen 2022 saakka, jolloin aluevaaleissa aluevaltuusto valittiin ja aluevaltuuston asettama aluehallitus aloitti toimintansa.

Valtioneuvosto laati hyvinvointialueiden toimeenpanon tueksi sekä alueellisen että kansallisen toimeenpanon näkökulmasta vuosille 2021–2023 tiekartan. Kansallisen toimeenpanon tiekartta kokosi yhteen toimeenpanoon kytkeytyvien kansallisten toimijoiden (ministeriöt, laitokset, virastot ja DigiFinland Oy sekä alueet) valmistelut ja toimenpiteet. Raportit löytyvät soteuudistus.fi -sivustolta.

Tilinpäätöksen mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialue seurasi valmistelun etenemistä tiekartan mukaisesti osa-alueiden hallinto, talous ja tukipalvelut, johtaminen ja osaaminen, palveluiden järjestäminen sekä Yhdyspinnat ja ICT-valmistelu mukaisesti. Väliaikainen toimielin käsitteli valmistelun riskikuvaa tiekarttaraportointia hyödyntäen säännöllisesti valmistelutyön edetessä. Lisäksi etenemistä esiteltiin tiekarttaa hyödyntäen valtionvarainministeriölle sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen seurantarayhmälle.

Tilinpäätöksessä esitetyn selostuksen mukaan vuoden 2022 aikana saatiin kaikki järjestämisvastuun kannalta kriittiset teki-jät tunnistettua ja tarvittavat toimenpiteet toteutettua. Hyvinvointialueen yleishallinto saatiin pystytettyä asianmukaisesti ja samalla luotua hyvinvointialueesta uusi hallinnollinen organisaatio.

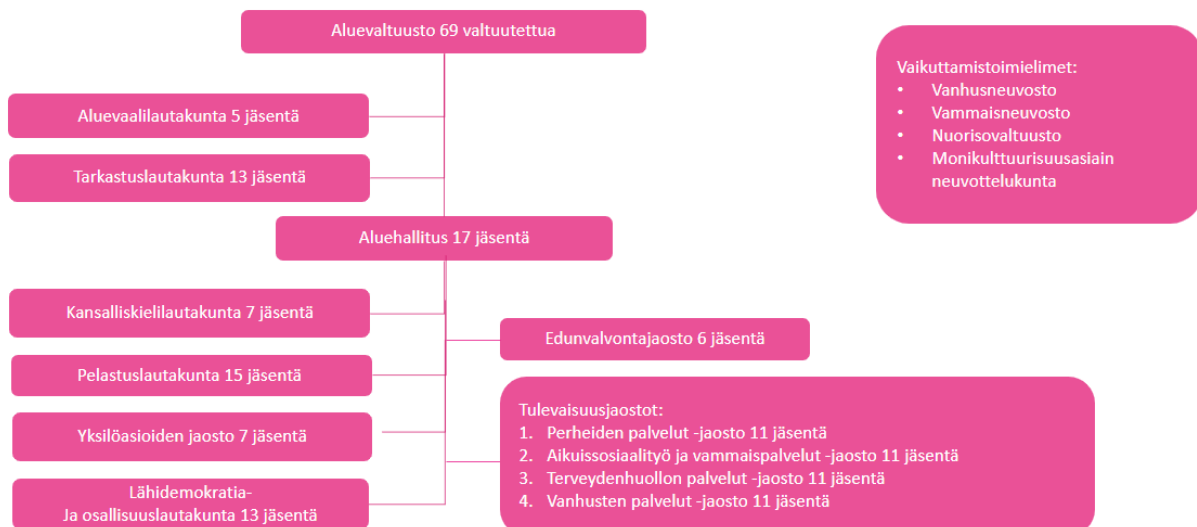
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisvastuusta on säädetty hallintosäännössä. Tarkastuslautakunta kuitenkin huomauttaa, että hyvinvointialuelain 22§:n mukaisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ei ole hyväksytty aluevaltuustossa eikä 51 § mukaista hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta ole järjestetty.

4.2 Toiminnan järjestäytyminen ja toimielinten perustaminen

Aluevaalit pidettiin 23.1.2022, ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto kokoontui ensimmäisen kerran 8.3.2022. Toisessa kokouksessa 29.3. aluevaltuusto valitsi hyvinvointialueen yksilöasioiden jaoston, edunvalvontajaoston ja tulevaisuusjaostot.

Hyvinvointialueen aluehallituksen, lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan, kansalliskieli-lautakunnan, tarkastuslautakunnan ja edunvalvontajaoston työskentely käynnistyi keväällä 2022. Pelastuslautakunnan, tulevaisuusjaostojen sekä vaikuttamistoimielinten työskentely käynnistyi syksyn 2022 aikana.

Toimielinorganisaatio

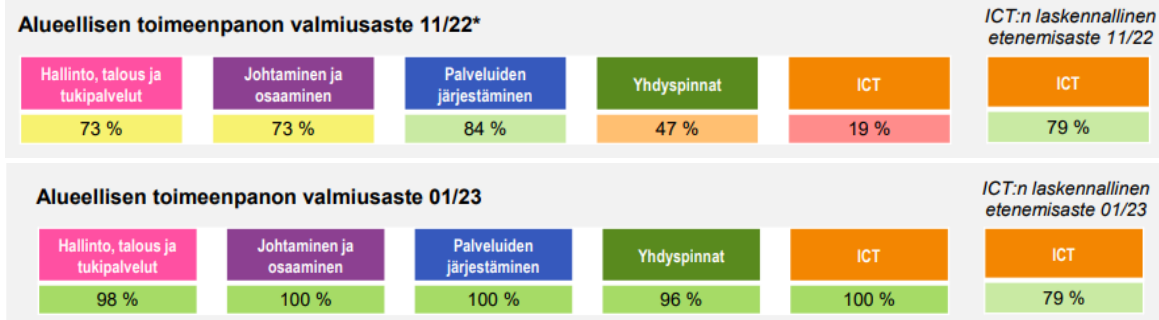

4.3 Tieto- ja viestintäteknikan (ICT) valmistelu

Lähtötilanteessa noin 500 sopimuksesta tunnistettiin siirrettäväksi noin 200 sopimusta, joiden yhteisarvo oli noin 50 milj. euroa. Sopimuksista noin 30 jäi vuoden 2023 puolelle siirrettäväksi. Tilinpäätöksessä annetun selvityksen mukaan vuoden 2023 alkuun mennessä ICT-käyttöympäristö saatiin perustettua hybridiympäristönä, jossa tietoliikenneverkkoja hyödynnetään vakehyva.fi-, vantaa.fi- ja kerava.fi-verkkoja. Sovelluksia ja järjestelmiä käytetään siirtymäkauden ajan osin kuntien konesaleista. Hallinnon järjestelmät rakennettiin täysin uusina minimitoiminnallisuuksin. Lisäksi useita olemassa olevia hallinnon tukijärjestelmiä muokattiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallinnon tarpeisiin.

Toimialasidonnaisista asiakas- ja potilastietojärjestelmistä siirrettiin ja koottiin yhteen pääjärjestelmä Apotin lisäksi noin 50 kriittisintä järjestelmää. ICT-valmisteluhanke jatkuu näillä näkyvin kesäkuuhun 2023 asti ja sen tavoitteena on loppuunsaattaa ICT-ympäristön järjestely.

Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan ICT-valmistelun etenemisen valtakunnallisen vertailtavuuden teki ongelmalliseksi poikkeava kirjaamiskäytäntö muihin alueisiin verrattuna. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella oli käynnissä useita keskeneräisiä ICT-projekteja, joiden etenemistä ei merkitty valmiiksi ennen lopullista valmistumista. Kirjaamistavoissa oli valtakunnallisesti poikkeavia käytänteitä, mikä näkyi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osalta merkittävänä keskeneräisinä valmiusasteina vielä joulukuussa 2022 (soteuudistus.fi). ICT:n osalta valtakunnalliseen seurantaan suositeltiin seurattavaksi aikatauluun sidottujen tehtävien seurannan sijaan kokonaisetenemisasteen keskiarvoa. Tämä kuvasi paremmin tilannetta, sillä moni alue, kuten Vantaa-Keravakin toteuttaa tiekartalle määriteltyjä tehtäviä vielä vuoden 2023 aikana.

Otteet Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilannekuviasta: Soteuudistus.fi

4.4 Henkilöstöhallinnon (HR) valmistelu

Palkanlaskennan osalta alkuvuosi 2022 tehtiin yhteistyötä HUS-Asvian kanssa palkanmaksun varmistamiseksi. Yhteistyö HUS-Asvian kanssa päättyi loppukeväästä, kun kävi ilmi, ettei sen tuottamaa palkanlaskennan palvelua ole saatavilla enää vuonna 2023. Nopealla aikataululla valittiin uusi palveluntuottaja ja aloitettiin palkanlaskennan ulkoistusprojekti uuden toimijan, Sarastia Oy:n kanssa kesäkuussa 2022. Tehty korvaava suorahankinta johti Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön. Henkilöstöhallinnossa keskitettiin rekrytointipalvelut jo valmisteluvaiheessa hyvinvointialueelle, tarvittavat paikallissopimukset valmiiksi ja kaikki keskeiset hr-prosessit myös valmistuivat suunnitellulle tasolle.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan annettu selvitys suorahankinnasta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle oli hyvin perusteltu, eikä se ole toistaiseksi johtanut jatkotoimenpiteisiin. Vaikka valmisteluhenkilöstön osalta palkanlaskentaprojekti oli erittäin vaativa, vuonna 2022 tehtyjen valmistelutoimenpiteiden ansiosta pystyttiin kuitenkin varmistamaan palkanmaksun onnistuminen hyvinvointialueen aloittaessa toiminnan 1.1.2023 alkaen. Palkkavirheet olivat yksittäisiä ja palkkoja saatiin tarvittaessa maksuun erityisjärjestelyin.

Palkkojen yhtenäistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Lähtökohtaisesti liikkeen luovutuksessa siirtyvän henkilöstön palvelussuhteenehdot säilyvät muuttumattomina. Tasapuolisen kohtelun vaatimuksen takia erot työsuhteiden ehdoissa täytyy kuitenkin harmonisoida. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneiden yksiköiden välillä on tunnistettu palkkauseroja samanlaisten tehtävien välillä. Alustavan arvion mukaan vaaditaan noin 10 milj. euroa, että palkat saadaan yhtenäistettyä eli harmonisoitua eri yksiköiden välillä. Summa tulee vielä kasvamaan, kun palkkoja korotetaan.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan palkkaharmonisointiossa kriittiset tehtävät yhtenäistettiin ensimmäiseksi. Harmonisointiaikataulu seuraa valtakunnallisia sopimuksia ja ajoittuu vuosille 2023-2025. Ensimmäinen harmonisointierä ajoittuu kesäkuulle 2023. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue nopeuttaa aikataulua omaehtoisella harmonisointierällä vielä lokakuussa 2023 työmarkkinoiden kilpailukyvyä parantamiseksi. Lopulliset summat ja henkilöstöryhmät tarkentuvat myöhemmin.

4.5 Palvelujen valmistelu ja järjestämisen tuki

Valmistelussa pääpaino vuoden 2022 aikana oli turvallisen siirtymän varmistamisessa. Siirtyvien palvelujen osalta perustettiin vuoden 2022 alussa palveluille nimetyt fuusior ryhmät, jotka ottivat päävastuun siirtyvien palvelujen siirron suunnittelusta ja fuusioimisesta. Fuusior ryhmät ja valmisteluhenkilöstö valmistelivat mm. organisaatorakennetta, ICT-, talous- sekä henkilöstöhallinnon eri osa-alueita sekä hyvinvointialueen hankintoja. Fuusior ryhmät vastasivat tulevien toimialojen fuusios- ta, valmistelusta ja kehittämistyön suunnittelusta ja toteutuksesta. Fuusiotyössä yhdessä rakennettu hyvinvointialueen uusi organisaatio rakennettiin niin, että sen avulla voitiin mahdollisimman hyvin varmistaa ja parantaa palvelujen saatavuutta, laadukkuutta, asiakaskeskeisyyttä sekä tehokkuutta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alueellinen asiantuntija-arvion: Sosiaali- ja terveyspalvelut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2020 mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö on nuorta ja 75 vuotta täyttäneitä on maan pienin osuus. Myös sairastavuus on maan pienimpiä. Ulkomaalaistaustaisia on maan suurin osuus. Työttömyys on keskimääräistä yleisempää, myös nuorisotyöttömyys. Asunnottomuus ja päihteet ovat erityishaasteita. Useampi kuin joka neljäs lapsiperhe on yhden vanhemman perhe. Väestön ennustetaan kasvavan huomattavasti, samoin iäkkäiden määrän.

Tarkastuslautakunnan arviointikokouksessa saadun selvityksen mukaan palvelujen saatavuuden turvaamisen keskeisinä elementteinä nähdään asiakasohjaus ja neuvonta. Saatavuuden rinnalle tarkasteluun olisi hyvä nostaa palvelujen oikea kohdentuminen. Rajallisten resurssien oikea kohdentuminen juuri kyseisiä palveluja tarvitseville nähdään erityisen tärkeänä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella halutaan varmistaa, että palvelut vastaavat asiakkaiden todellisiin tarpeisiin, palvelu- jen myöntämisen perusteet ovat yhdenvertaisia ja asiakkaaksi tulon prosessit sekä hoitoketjut toimivat.

Saadun selvityksen mukaan palvelutarpeeseen vastaamiseksi palvelujen painopistettä on siirretty ehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. Ikääntyneiden palvelujen järjestämisessä tavoitellaan kevyempiä ja monipuolisempia palvelurakenteita. Digitaaliset ja liikkuvat palvelut ovat oleellinen osa palvelujärjestelmää. Asiakassegmentointia tehdään ja hoitomalleja kehi- tetään erityisesti paljon palveluja tarvitseville. Perheiden palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan perhekeskusten toimintaa monipuolistamalla. Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelu on käynnissä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että Vantaan ja Keravan palvelujen järjestämisen mallit ovat melko samanlaisia, mutta palvelujen saatavuuksissa on kaupunkien välillä eroja. Tarkastuslautakunnan mielestä fuusioidut palvelukuvaukset ovat enemmänkin nykytilanteen kuvausta Vantaan nykyisen toimintamal- lin mukaisina ilman erityistä uutta tavoitteellisuutta. Tarkastuslautakunta katsoo, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on mahdollisuus vieläkin rohkeampaan uudistumiseen. Toiminnassa tulee ottaa vahvem- min huomioon myös Keravan hyvät käytännöt.

Tarkastuslautakunnalle kerrotun mukaisesti ostopalvelujen osuus palveluista ilman erikoissairaanhoidoa laskettuna on noin 60 % . Ostopalvelujen osuus vaihtelee paljon palveluittain. Hyvinvointialueella halutaan varmistaa palvelujen laadukkuus ja kustannusvaikuttavuus. Oman toiminnan ja ostopalvelujen suhdetta, laatua ja kustannuksia seurataan aktiivisesti. Hyvinvointialueella tullaan jatkossa tekemään tuotantotapa-analyyseja palveluittain, joissa tarkastellaan ja analysoidaan palvelu- jen kustannuksia, laatua, saatavuutta, tarvetta jne. vertaillen omaa ja ostopalvelua. Tuotantotapa-analyysilla tuotetaan tie- toa palvelujen vaikuttavan tuotantotavan valinnasta päätöksenteon tueksi. Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan hy- vinvointialueen hallitus päättää palvelujen tuotantotavasta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö (HYTE) sekä osallisuustyö, kuten myös kielelliset asiat ja Etevan ja Kårkullan muutos siirtyivät palvelujen järjestämisen vastuulta uuden organisaatorakenteen mukaisesti tuleville vastuuhenkilöille syksyn 2022 aikana. Valmistelussa panostettiin osallistavaan, laajaan yhteistyöhön yhdessä kuntien, muiden hyvinvointialueiden, HUSin, järjestöjen, päättäjien sekä asiakkaiden ja hyvinvointialueen henkilöstön välillä.

Tarkastuslautakunnalle annetun selvityksen mukaan Vantaan ja Keravan sote-palvelujen fuusiotyöskentely oli onnistunutta. Tulevat toimialat ja palvelualueet olivat yhdessä työstäneet ja fuusioineet tulevia, yhteisiä palveluja ja varmistaneet näin se- kä turvallista siirtymää, että tarvittavien kehittämistoimenpiteiden toteutumisesta. Valmistelu ja fuusiotyöskentely tapahtui toimijat osallistaen, koska tällaisella muutoksen valmistelulla pystyttiin parhaiten turvaamaan muutoksen onnistunut läpi- vienti.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan töiden ja vastuiden jakautuminen ja uudelleen muovautuminen, eli jous- tavuus, valmistelutyön edetessä nähdään ehdottoman positiivisena ja onnistuneena käytäntönä. Kun rakenteet alkoivat täs- mentyä ja asiantuntijat ja johtajat alkoivat löytää paikkojaan uudessa organisaatiossa, vastuu oman tulevan alueen valmis- telusta siirtyi joustavasti mukana yksiköihin ja vastuuhenkilöille. Näin on päästy tarttumaan paremmin ja syvemmin valmis-

teltaviin asioihin ja jopa tarvittaviin yksityiskohtiin eri tavalla, kuin jos valmistelu olisi loppuun asti viety niissä valmistelurakenteissa, missä vuoden alussa aloitettiin.

Hyvinvointialueelle on perustettu konsernipalvelujen alaisuuteen Järjestämisen tuki ja hankinnat- yksikkö, jonka yhtenä perustehtävänä on tukea ja valvoa hyvinvointialueen järjestämistehtävän toteutumista. Yksikössä toimii keskitetty laadunvalvonnan yksikkö, jonka avulla varmistetaan palvelujen laatua sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Yksikössä työskentelee valvontatyöhön erikoistunut henkilökunta ja se mahdollistaa tarvittaessa nopeankin reagoinnin esimerkiksi vakavissa laatu-poikkeamatapauksissa. Valvontatyön tueksi tullaan valmistelevaan hyvinvointialueen tuottajaohjauksen ja -valvonnan käsikirja. Saadun selvityksen mukaan hyvinvointialueen Sote- palvelujen ja järjestämisvastuun valvontaan on tullut uusia lakisääteisiä velvollisuuksia. Valvontaan kohdistettua resurssia tullaan jatkossa tarvitsemaan lisää, jotta lakisääteisiin pystytään vastaamaan.

4.6 Viestinnän valmistelu

Vuoden 2022 viestinnän valmistellussa toimialoilla korostettiin valmiutta siirtymään. Valmisteluvaiheessa keskityttiin ensisijaisesti sisäiseen viestintään ja henkilöstön informointiin. Ulkoisen viestinnän painoarvo kasvoi, mitä lähemmäksi järjestämisvastuun siirtoa edettiin. Saadun selvityksen mukaan erilaista sisäistä viestintää olisi voinut olla jopa enemmänkin.

Viestinnän valmistelussa käytettiin tavoiteseurantaa ja tehtävälistaa. Keskeisimmät prioriteettilistan kärjessä olivat viestinnän organisaation luominen, viestintäalusta verkkosivut ja intranet. Brändityötä ja työnantajamielikuvan kehittämistä jatketaan vuonna 2023. Näkyvyys erilaisilla rekrytointimessuilla vahvistaa myönteistä työnantajamielikuvan kehitystä. Viestinnän palvelukuvausta ei ole vielä tehty, mutta viestintäpalveluja koskeva palvelukuvaus valmistuu kevään 2023 aikana.

Viestintästrategia on iso kokonaisuus, jonka valmistelu jatkuu vuoden 2023 aikana. Saadun selvityksen mukaan tehtävää viestinnän kehittämisessä vielä riittää ja valmistelutyö on edelleen kesken. Paljon on tunnistettu asioita, ja jotta viestinnän perusasiat kuntoon, vaatii se noin kahden vuoden työn. Sisäiset ja ulkoiset verkkosivut ovat vielä kesken. Valmiusaste ulkoisten verkkosivujen osalta on noin 60 % tavoitellusta tasosta. Tärkeimmät asiat on verkkosivuille kuitenkin saatu vietyä. Intrassa tilanne on vastaava. Verkkosivujen valmisteluun on palkattu projektipäälliköksi verkkosivujen kehityspäällikkö. On hyvä myös muistaa, että verkkosivujen valmistelu on toimialoille ponnistus myös sisällönsyötön suhteen. Toimialoilta on nimetty viestintäyhdyshenkilöt sisällöntuotantoon ja vuoden 2023 alussa valmiina oli yli 700 erillistä sivua.

Muutosviestintä

Saadun selvityksen mukaan muutosviestinnässä onnistuttiin ennen vuodenvaihdetta hyvin. Siirtymävaiheessa jaettiin paperinen yleistiedote kaikille hyvinvointialueen asukkaille (ilmoituskielet: suomi, ruotsi ja englanti). Sisäisellä muutosviestinnällä ratkottiin ennen vuodenvaihdetta käytännön asioita ja haasteita. Muutosviestintään tehtiin HR-vetoisesti toimivat rakenteet: esihenkilöiden ja henkilöstön usein pidetyt infotilaisuudet (tallenteet ja materiaalit jaettiin kaikille), päivittyvät intrasivut sekä viikoittaiset uutiskirjeet. Lisäksi tuotettiin viikoittaiset hyvinvointialuejohtajan videot ajankohtaisista aiheista. Haasteena oli yhteisten jakelulistojen puute, joten viestit eivät tavoittaneet aivan kaikkia eri organisaatioista.

Viestinnällä oli tärkeä rooli eskalaatiomallin rakentamisessa ja samalla varmistettiin sisäisen tiedonkulun toimivuus. Töitä tehtiin tarvittaessa kaikkina vuorokauden aikoina. Viestinnän johtajatuksena muutosviestinnässä oli valtakunnan tason pääviesti, turvallisuudentunne muutoksessa. Kriisiviestintäsuunnitelma yleisohjeena oli tehty ennen siirtymää ja sitä hydynettiin vuodenvaihteen siirtymän aikana.

Tarkastuslautakunta oli tyytyväinen eskalaatiomallin toimivaan johtamistapaan, jossa viestinnällä oli keskeinen rooli. Eskalaatiomallissa kaikki ilmenevät ongelmat kirjattiin aiheesta riippumatta sähköiseen Vakka-palveluportaaliin erillisille lomakkeille. Kaikki työntekijät pystyivät kirjaamaan näitä tikettejä. Vakka-portaalin lomakkeita ratkoivat tukitiimit vastaanottaen kaikki käsittelemänsä tiketit Vakka-portaalin automaatio-ohjauksen kautta. Haasteellisten tikettien ratkaisuun omistettiin väliaikainen ratkaisutiimi. Hyvinvointialueen tai toimialan johtoryhmät vastaanottivat ja käsitelivät yhteistä linjausta tai päätöksentekoa vaativat asiat tiedottaen ja priorisoiden. Koko mallin taustalla vaikuttanut eskalaatioprojektitoimisto vastaanotti tukitiimien etiketit ja ohjasi ne ratkaisutiimeille sekä vastaanotti ratkaisutiimien eskaloimat tiketit ja linjasi eskaloinnista johtoryhmiin ja ylläpiti ongelmatilanteiden päivystystä. Viestintä oli vahvasti mukana alusta asti suunnittelemassa toimintatapoja kriisien varalle. Tämä oli hyvä esimerkki yksikkörajat ylittävästä yhteistyöstä.

Viestintäkanavat ja niiden saavutettavuus

Somekanavat ja verkkosivut ovat keskeisiä sähköisiä viestintäkanavia. Somekanavien käyttö on ollut melko vähäistä vielä alkuvuonna 2023. Paperisia tiedotteita yksittäisistä palveluista jaetaan kohdennetusti eri postinumeroalueille. Asukasviestintää hyvinvointialueen palveluista tarjotaan myös Vantaa-infossa ja Keravan yhteispalvelupisteessä. Näistä on voimassa olevat sopimukset jäsenkuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Palveluiden hinnoittelu pohjautuu kuukausimaksuun, yhteisesti määriteltyyn palveluvalikoimaan ja palveluista maksetaan korvaus suoritteiden mukaan. Hyvinvointialue vastaa osaltaan palveluneuvojien koulutuksesta yhteispalvelutehtäviin sekä tarvittavan täydennys- ja lisäkoulutuksen antamisesta palvelujen muuttuessa tai henkilöstön vaihtuessa.

Viestintää ohjaa lainsäädäntö ja EU:n saavutettavuusdirektiivi on yksi näistä. Verkkosivut on tehty saavutettavuusperiaatteilla ja some-kanavien päivityksessä huomioidaan yhä enemmän saavutettavuusvaatimukset (mm. alt-tekstit ja tekstitykset). Selkovaantalaisen kanssa tehdään yhteistyötä selkokielisen viestinnän varmistamiseksi. Tulkkauspalvelut ovat käytävissä tarpeen mukaan.

Saavutettavuus ja kieliryhmät huomioidaan laajasti tulevaisuuden viestinnän periaatteissa, kuten kaikkien muiden kohderyhmien tavoittaminen ja kohderyhmien välinen yhteistyö. Verkkosivuilla tullaan tekemään saavutettavuusauditointi, yhden henkilön toimenkuvaan sisältyy saavutettavuus viestinnässä (kehityskohteiden määrittäminen, saavutettavuuskoulutukset) Muutosviestinnän osalta haasteena nähtiin erityisesti kielivähemmistöjen tavoittaminen. Pohdittavaa edelleen riittää, kuinka jatkossa hekin pääsevät tiedon pariin. Hyvinvointialueelle saatiin loppuvuodesta lisää kielenkääntäjiä. Vantaan kaupungilta ei enää loppuvuodesta 2022 pystytty lainaamaan palveluita.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueen viestinnässä kiinnitetään entistä enemmän huomiota eri kielivähemmistöjen asemaan. Viestinnän saavutettavuus tulee varmistaa myös niissä asiakasryhmissä, joita digikanavat eivät tavoita.

4.7 Pelastustoimen valmistelu

Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 7 §:n mukaisesti Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen järjestämisvastuu siirrettiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, vaikka pelastustoiminta järjestetään Vantaan ja Keravan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteistyönä. Yhteisen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimus hyväksyttiin aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022. Yhteistoimintasopimuksessa määritetään mm. pelastuslautakunnan jäsenten lukumäärä ja sen tehtävät sekä hyvinvointialueiden maksuosuuksien perusteet yhteisestä pelastuslaitoksesta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuottaa pelastuslainsäädännön mukaiset tehtävät; onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta ja varautuminen sekä HUSin kanssa sopimuksella toteutettu kiireellinen ensihoito (ambulanssit). Lisäksi pelastuslaitos tuottaa hyvinvointialueelle SOTE-ajoneuvopalveluita. Hyvinvointialueen turvallisuus- ja varautumisyksikkö on hallinnollisesti sijoitettu pelastuslaitokseen.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan pelastustoimen valmisteluorganisaation resurssit hyvinvointialuevalmistelussa olivat noin 5,5 henkilötyövuotta. Lisäksi pelastuslaitoksen henkilöstö osallistui hyvinvointialueen valmisteluun tarvittaessa oman toimintansa ohessa. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä, kuten muillakin toimialoilla, rahoitustaho ja sen myötä ohjaus on muuttunut. Aiemmin kahdeksan kuntaa solmi lain edellyttämänä yhteistoimintasopimuksen yhteisestä pelastuslaitoksesta. Nyt nykyinen kahden hyvinvointialueen sopimus yhteisestä pelastuslaitoksesta on vapaaehtoinen. Saadun selvityksen mukaan tämä muutos on edistänyt aitoa yhteistyötä.

Hyvinvointialueet solmivat yhteistoimintasopimuksen, jolla muodostettiin yhteinen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos. Pelastuslaitoksen ylimpänä viranomaisena toimii pelastuslautakunta, jonka jäsenistä 8 on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta ja seitsemän Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta. Hallinnollisesti pelastuslaitos on osa Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta, joka on pelastustoimen järjestämisvastuussa molemmilla alueilla.

Hallinnolliset järjestelyt ja HR-järjestelmät sekä muu ICT on jouduttu rakentamaan uusiksi muun hyvinvointialueen mukana. Useat hallinto-, HR- ja ICT-järjestelyt ja järjestelmät ovat vielä osin keskeneräisiä tai siirto Vantaan kaupungilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on vielä tekemättä. Itse toiminta on säilynyt ennallaan ja siirto vuodenvaihteessa tapahtui turvallisesti palvelutasosta tinkimättä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella on voimassa kuntien hyväksymä palvelutasopäätös. Vanhaa palvelutasopäätöstä noudatetaan siihen asti, kunnes aluevaltuustot päättävät pelastustoimen palvelutasosta. Saadun selvityksen mukaan pelastustoimen palvelutasopäätös päivitetään 1.12.2023 mennessä.

Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon myös valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Päätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Lisäksi päätöksen tulee olla voimassa määräajan.

Tehtävämäärät

Tehtävämäärät pienenevät korona-aikana, mutta nyt on palattu pelastustehtävien osalta korona-aikaa edeltävälle tasolle, noin 8000 pelastustehtävää vuodessa. Pelastuslaitoksen suorittamien ensihoitotehtävien määrä on kasvanut rajusti, vuonna 2022 niitä oli jo miltei 43000, kun vuonna 2020 niitä oli 36500.

Tarkastuslautakunta toteaa, että ensihoitotehtävien määrän lisääntyessä tulisi vahvistaa sellaisten ensihoitotehtävien tunnistamista ja sitä kautta vähentämistä tilanteissa, joissa ensihoidon paikalle kutsuminen ei olisi välttämätöntä. Hoidon tarpeen arviointi hätätilanteessa voi olla vaikeaa, mutta koulutusta, puhelinneuvontaa, ohjausta omatoimisen hoidon tarpeen kartoitukseen sekä hoivakotien ja muiden ammattiryhmien opastusta pyritään viranomaisten toimesta jatkamaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on huomauttanut Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta pelastustoimen toimintavalmiuden puutteista ennen kaikkea Vantaalla. Vantaalle rakennetaan kolme uutta paloasemaa henkilöstöineen ja siirretään yksi paloasema uuteen paikkaan vuoteen 2026 mennessä. Saavutettavuutta voidaan parantaa muun muassa älykkäällä liikennevalo-ohjausjärjestelmällä (HALI), joka mahdollistaa hälytysajoneuvon sujuvan liikkumisen valoristeyksissä.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan koulutetun pelastustoimen henkilöstön saatavuudessa on haasteista, koska Pelastusopisto ei kykene kouluttamaan riittävästi ammattilaisia. Kilpailu osaavasta työvoimasta vaatii erottautumista positiivisella työnantajamielikuvalla.

Tarkastuslautakunta yhtyy pelastuslaitoksen johdon näkemykseen siitä, että työilmapiiirissä tapahtunut heikkeneminen on otettava vakavasti ja on toteutettava toimenpiteitä, joilla suunta saadaan parempaan.

4.8 Järjestämisvastuun siirron onnistuminen

Kokonaisuutena arvioiden järjestämisvastuun siirto onnistui hyvin. Johtamisjärjestelmä, ennakoiva työskentely eskalaatiomallinnuksineen ja henkilöstön venyminen kriittisillä hetkillä mahdollistivat toiminnan käynnistymisen onnistuneesti.

Yksittäisiä haasteita järjestämisvastuun siirtoon aiheuttivat:

- Puuttuvat ja/tai toimimattomat tunnukset ja kirjautumisongelmat (koneelle ja eri järjestelmiin)
- HR -tietojen virheellisyudet ja niiden korjaaminen, esihenkilötyöpöytä ei ollut toiminnassa.
- Tietojärjestelmiä koskevat ongelmat
- Järjestelmätoimittajien alihankkijoiden resurssi- ja laiteongelmat
- Turvatulostus- ja skannausongelmat, jotka johtuivat käyttäjätunnuksista
- Puhelinliittymät, -numerot ja -vastaajat käynnistyneet paikoin hieman viiveellä
- Teams-kanavien siirtohaasteet/ puuttuminen (kanaville oli tallennettu paljon sisäisiä ohjeistuksia)
- Puhelinpalvelut ruuhkautuivat paikoin muutokseen liittyvistä tiedusteluista
- Ateriapalvelun tuottajan vaihdoksesta aiheutunut palveluysikössä epätietoisuutta palvelun sisällöstä ja uuden järjestelmän toiminnan haasteet johtivat yksittäisiin virheisiin ateriatoimituksissa.
- Vammaisten asumisen verkkoyhteydet eivät toimineet aluksi osassa yksiköistä.
- Huoli palkanmaksun oikeellisuudesta oli suurta, mutta palkanmaksu onnistui kuitenkin hyvin
- Esihenkilöiden kuormitus oli hetkellisesti hyvin suurta.

Pääsääntöisesti järjestämisvastuun siirtoon liittyvät riskit tunnistettiin etukäteen ja niihin pystyttiin vaikuttamaan nopeasti. Ongelmat pyrittiin korjaamaan välittömästi tai ongelmia väistettiin tekemällä toimivia väliaikaisratkaisuja. Potilasturvallisuus pystyttiin turvaamaan kaikissa tilanteissa.

5. YHTEENVETO VUODEN 2022 ARVIOINTIHAVAINNOISTA

Tarkastuslautakunta pyytää vastineet seuraaviin arviointivuonna 2022 nousseisiin keskeisiin tarkastushavaintoihin. Tarkastuslautakunta tulee seuraamaan tulevana vuosina keskeisten havaintojen taustalla olevia ilmiöitä ja arvioi jatkossa, tuleeko kysymykseen palata myös tulevana vuosina jälkiseurannan muodossa.

1. Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan talousseurannan järjestelmät valmistuivat viiveellä ja edelleen osa järjestelmistä on ottamatta käyttöön. Järjestelmäpuutokset näkyvät mm. palvelualuekohtaisen budjetoinnin haasteina ja talousseurannan vaikeutena.

Tarkastuslautakunta kysyy: Miten varmistetaan toimielinکوhtaisen budjetoinnin toteutuminen ja seuranta?

2. Hyvinvointialuevalmistelussa tunnistettiin henkilöstön siirron osalta tehtäväkohtaisia palkkaeroja eri yksiköiden samaa työtä tekevien työntekijöiden välillä. Palkkaharmonisoinnista annettiin vuonna 2022 tarkastuslautakunnalle alustavia arvioita aikataulusta ja suuruusluokista.

Tarkastuslautakunta kysyy: Mitkä työntekijäryhmät ovat palkkaharmonisaation piirissä, mikä on priorisointijärjestys ja paljonko palkkarojoa arvioidaan tarvittavan palkkaharmonisointiin?

3. Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan tilinpäätöksessä ei eritelty ICT-muutuskustannusten osuutta valmistelurahoituksessa. Vuonna 2022 ICT-rahoitusta jouduttiin arvioimaan uudelleen, mutta talousarviomuutoksia ICT-muutuskustannuksista ei kuitenkaan tehty.

Tarkastuslautakunta kysyy: Mikä on ICT-muutuskustannusten kokonaissumma, jolla hyvinvointialueen kaikki kriittiset järjestelmät on saatu valmiiksi ja arvio tulevasta ICT-käyttökustannustasosta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella? Mitä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella jäi ICT-palvelujen osalta vielä tekemättä?

4. Tilinpäätöksen mukaan henkilöstövaje on laajentunut useimpiin sosiaali- ja terveyspalvelujen ammattiryhmiin ja pelastajiin. Väestön palvelutarpeiden kasvu, koronan aiheuttama palveluvelka sekä lainsäädännön mitoitusta koskevat muutokset vaikeuttavat tilannetta entisestään. Positiivinen työnantajamielikuva, hyvät henkilöstöedut ja mahdollisuus työelämän joustoihin ovat keskeisiä tekijöitä kilpailtaessa osaavan työvoiman niukoista resursseista.

Tarkastuslautakunta kysyy: Miten osaava työvoima saadaan houkuteltua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ja jäämään, kun kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy?

5. Toimiva viestintä on ollut keskeisessä roolissa hyvinvointialueen valmistelun ja järjestämisvastuun siirron onnistumisessa. Viestinnällä on myös tärkeä merkitys hyvinvointialueen palvelujen saavutettavuudessa ja asiakasohjauksessa.

Tarkastuslautakunta kysyy: Miten palvelujen saatavuus varmistetaan niiden henkilöiden osalta jotka eivät ole digipalvelujen piirissä? Miten kielivähemmistöjen viestintä ja viestinnän saatavuus turvataan?

6. Hyvinvointialuelain 22 § mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja 51§ mukaan aluehallituksen tulee järjestää hyvinvointialueen riippumaton sisäinen tarkastus. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisvastuusta on kuitenkin säädetty hallintosäännössä. Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan työ sisäisen tarkastuksen järjestämisestä on edelleen kesken.

Tarkastuslautakunta kysyy: Koska sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet tuodaan valtuuston päätöksentekoon ja miten sisäinen tarkastus tullaan järjestämään hyvinvointialueella?

6. ALLEKIRJOITUKSET

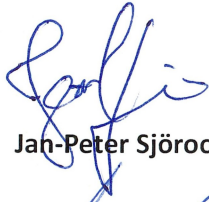
Vantaalla 17.5.2023

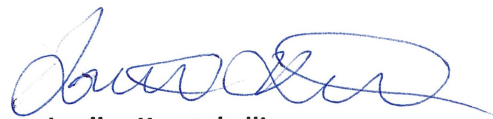
Mika Niikko
Puheenjohtaja

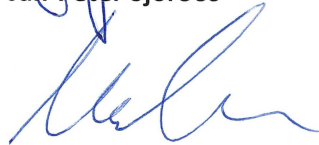
Ulla Kaukola
Varapuheenjohtaja

Jan-Peter Sjöroos

Loviisa Kaartokallio

Marjo Koistinen

Sami Kanerva

Markku Pyykkölä

Matilda Stirkinen

Ranbir Sodhi

Ritva Bäckström

Vaula Norrena

Tia Seppänen

Timo Valtonen

**Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Tarkastuslautakunta**

